

Løypemelding nummer 1 – 4/7 2022:

Enerhaugen, Grønland og Tøyen/EGT – fullt av idrettsklubber

Bernt Bølviken, idrettsgruppa i EGT

I vårt område har vi funnet 29 idrettsklubber. Det kan godt hende at vi finner flere. Du finner ei liste over klubbene til slutt i denne lille saken. Kjenner du til noen flere, så si fra.

Klubbene har vært alt fra lag med internasjonale stjerner og verdensrekordholdere til små gutteklubber som har blitt stiftet i en kjellerbod eller kanskje på et gatehjørne.

- Den første klubben vi har registrert, ble dannet i 1913. Det er *Star*, den eksisterer fortsatt som en del av Manglerud/Star.
- Fram til og med 1919 kom det fire klubber til. Forward og Sterling eksisterer fortsatt under eget navn, mens Kampørn er også fortsatt med gjennom en sammenslåing som har endt opp i Forward. Den siste av disse tidligste klubbene er Varden. Den gikk med i Vahl Sportsklubb i 1946, og eksisterte på den måten fram til siste halvdel av 1960-tallet.
- 1930-tallet var tiåret med fleste klubber. Det var 19 og 20 idrettslag gjennom hele det tiåret.
- Det tiåret med størst vekst var 1920-tallet. Da økte antallet fra 5 til 16. Etter krigen sank klubbetallet fra 16 i 1945 til 8 i 1999 og har fra 2008 ligget på 6 og 7 klubber. Antall klubber har dermed vært relativt stabilt i drøyt 20 år.
- Denne bevegelsen der vi først har vekst, så et stabilt antall i 1930-åra, og deretter fall etter krigen, kan kanskje forklares slik: Til å begynne med var det lett å starte klubber. Mange av dem var neppe mer enn en gutteklubb i ei gate eller i et kvartal. Etter som idrettsbevegelsen vokste og dermed også aktivitetene økte, ble rammene for en enkel gutteklubb ble for trange. Det krevdes mer av organisering, økonomi og intern kontroll. Dermed ble det vanskeligere å starte nye klubber. Etter hvert ble det nok også mer krevende å hevde seg rent sportslig. Vi kan kanskje se på 30-tallet som en konsolideringsperiode. Dette kom også til uttrykk ved at klubbene slo seg sammen, uten at sammenslåingen av klubber var noe som bare foregikk i dette tiåret. Inntrykket er vel heller at det foregikk hele tida.
- I etterkrigstida synker antallet klubber. Det kan langt på vei forklares med økte krav til klubbene slik det også var på 30-tallet. De økte kravene gjaldt både mengden aktiviteter og til kvaliteten på aktivitetene. Idrettsklubbene ble etter hvert profesjonalisert. De fikk ansatt ledelse og betalte trenere langt ned i årsklassene. Alt dette krevde økte inntekter. Samtidig har det i hele etterkrigstida blitt stadig vanskeligere å drive frivillig arbeid. Rekrutering til styrer og andre posisjoner har blitt tyngre. Mange moderne idrettslag er for bedrifter å regne. De er momspliktige og må holde seg med profesjonelle revisorer.

Oversikt over klubbene

Oversikten nedenfor lider av flere svakheter. Det er sikkert klubber vi ikke har oppdaget. Men jeg tror den største svakheten er en annen: Hvilke klubber hører til vårt område? Og når? Mange klubber flyttet fra område til et annet. Star dro til Manglerud, Frøy dro til samme område. Vidar var en periode knyttet til Jordal Idrettsplass, men kom fra andre strøk. Tilhører Arbeidernes Skøyteklubb Tøyen eller Kampen eller begge? Uansett må det bli noe tilfeldig her. Vi regner med at det blir endringer i denne lista etter hvert som vi arbeider oss framover. Har du kommentarer eller reaksjon, så bare send dem til oss på historielagets mailadresse - egt.historielag@gmail.no .

ASK

Borgg
Brage
Enerhaugen
Forward
Frogg
Frøy
Grane
Grønland HB
Grønland IF
Heimdal
Jordal
Kampens IL
Kampørn
Lynild
Odd
Oslo-Kvikk
Star
Sterling
Sørli
Tøyen AIL
Tøyenkamratene
Tøyen Sportsklubb
Tøyen Turn
Vahl
Varden
Varg
Vidar